

De president van de Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500EA Den Haag

SG-Cluster
Directie FEZ

Datum 25 april 2018
Betreft Reactie op de resultaten van het verantwoordingsonderzoek
2017 HVII

Kenmerk
2018-0000247782

Uw kenmerk

Geachte heer Visser,

Hierbij stuur ik u, mede namens de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mijn reactie op de voorlopige uitkomsten van uw verantwoordingsonderzoek 2017 bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, begrotingshoofdstuk VII van de rijksbegroting. Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw conceptrapport waarin u oordeelt over de financiële informatie en ingaat op de bedrijfsvoering en de beleidsresultaten. Graag reageer ik op de onvolkomenheid en ga ik in op uw aanbevelingen ten aanzien van de bedrijfsvoering en beleidsresultaten.

Totstandkoming jaarverslagen

Ondanks alle inspanningen van mijn departement voor de totstandkoming van de jaarverslagen herken ik de door u gedane constatering en tekortkomingen. Wel wil ik benadrukken dat mijn departement in een uitzonderlijke situatie verkeerde en dat de vertraging uiteraard te betreuren is, maar gegeven de uitzonderlijke situatie desalniettemin zeer beperkt is geweest. Diverse transitie, waaronder de overgang naar een nieuw financieel administratief systeem en de inbesteding van de financiële administratie in 2017, noopten tot extra (controle) inspanningen van mijn departement en de ADR. BZK heeft inmiddels aan het Financieel Diensten Centrum (FDC) de opdracht verstrekt om in 2018 drie tussentijdse afsluitingen uit te voeren en toe te zien op de voortgang en het tijdig verwerken van voorschotten, vorderingen en verplichtingen. De directie FEZ zal -in haar rol als opdrachtgever van het FDC- strakker sturen op het tijdig vastleggen van financiële transacties en verwerking van maandstaten. Ten aanzien van het voorschottenbeheer zal FEZ in overleg met de directies toewerken naar een verbeterde informatievoorziening en daarmee de monitorfunctie te versterken. Ook zal de directie FEZ intern en met het FDC het proces rond de jaarafsluiting evalueren.

Informatiebeveiliging kerndepartement

U heeft in uw rapport een aantal bevindingen opgenomen met betrekking tot de wijze waarop de (sturing op de) informatiebeveiliging binnen het kerndepartement BZK is vormgegeven. Ik herken deze bevindingen. BZK heeft de afgelopen jaren de nodige inspanningen geleverd om een brede PDCA-cyclus tot stand te brengen zodat geborgd is dat belangrijke risico's – risico's die op het hoogste bestuurlijke niveau moeten worden gemanaged – op gestructureerde wijze worden gesignaleerd en aangepakt. Hoewel hiermee

belangrijke randvoorwaarden zijn ingevuld, zijn er mogelijkheden voor verdere verbetering. Deze zijn momenteel vooral gelegen in een verbetering van de sturing en het toezicht op realisatie van de verbeterplannen.

U merkt op dat op centraal niveau de CISO-functie kwetsbaar is. In 2017 voerde de plaatsvervangend CISO de feitelijke CISO-taken uit op centraal niveau. U plaatst hierbij de kanttekening dat deze werkzaamheden de facto door dezelfde persoon worden uitgevoerd, waardoor de totaal beschikbare capaciteit tekortschiet voor de hoeveelheid werk. Ik onderken deze kwetsbaarheid. In 2018 is er een aantal veranderingen die ik daarom ga doorvoeren. De eerste betreft een capaciteitsuitbreiding bij de staf waardoor de CISO-functie meer ondersteuning krijgt. Daarnaast zal in 2018 de plaatsvervangend CISO ook formeel de rol van CISO invullen binnen BZK.

U spreekt de verwachting uit in uw rapport dat BZK als departement voorop zou moeten lopen, gezien de verantwoordelijkheid die de minister heeft voor de Rijksbrede coördinatie op informatiebeveiliging, maar constateert dat dit niet het geval is. Deze opmerking herken ik niet in de context van de sturing op informatiebeveiliging van het kerndepartement: in de wijze waarop deze is opgezet en uitgevoerd, zijn in 2017 geen veranderingen aangebracht ten opzichte van 2016 – over welk jaar BZK door de Algemene Rekenkamer nog als een van de voorbeelddepartementen werd genoemd.

Bedrijfsvoering AIVD

U staat in uw verantwoordingsonderzoek tevens stil bij een aantal belangrijke ontwikkelingen die op dit moment bij de AIVD spelen. U noemt hierbij terecht de groei van de organisatie en de continue noodzaak om in te spelen op de verschillende ontwikkelingen ten aanzien van het dreigingsbeeld, zoals bijvoorbeeld de toenemende cyberdreiging. Daarbij is het een aanhoudende uitdaging om werkprocessen en -methoden gelijke tred te laten houden met de eisen van de tijd. Een belangrijke, essentiële, voorwaarde vormt de inwerkingtreding van de WIV per 1 mei 2018. Andere belangrijke factoren zijn de intensieve (inter)nationale samenwerking, maar ook zaken van meer organisatorische aard zoals de beschikbaarheid van hoog gekwalificeerd personeel.

Berichtenbox

Ik herken de aanbeveling om het gebruik van de Berichtenbox meer te standaardiseren. Deze sluit aan bij mijn eerdere toezeggingen aan de Kamer om dat te onderzoeken. De uitgevoerde data-analyse biedt wat dit betreft waardevolle informatie. Zo laat de data-analyse zien dat het percentage geopende berichten bij organisaties die berichten in de Berichtenbox plaatsen significant hoger is dan bij organisaties die notificaties plaatsen.

Naast een meer gestandaardiseerd gebruik van de Berichtenbox, in het verlengde van een meer gestandaardiseerd gebruik van de GDI-voorzieningen, zet ik mij in voor het beter benutten van bestaande mogelijkheden door de verzendende organisaties, zoals het gebruik van specifieke notificatiekenmerken. Doel van deze inspanningen is tweevoudig: een betere gebruikservaring door burgers en het vergroten van de effectiviteit van de Berichtenbox.

De doorbelastingssystematiek vergroot de (zakelijke) betrokkenheid van verzendende partijen. Dat is een gewenste ontwikkeling. Het door de Algemene Rekenkamer gesignaleerde risico is mij bekend. In de sturing op de verschillende

SG-Cluster
Directie FEZ

Datum
25 april 2018

Kenmerk
2018-0000247782

voorzieningen draag ik ervoor zorg dat het gebruikersperspectief daarbij voldoende, en meer dan tot op heden is gebeurd, wordt meegenomen.

U beveelt ons aan om het gebruik van de Berichtenbox te monitoren en op basis van verkregen inzichten de effectiviteit van de communicatie via dit kanaal te vergroten. Ik herken deze aanbeveling. Logius onderzoekt hoe de mogelijkheden om het monitoren en analyseren van daadwerkelijk gebruikersgedrag op het portaal MijnOverheid - binnen de geldende afwegingen rondom privacy - zullen worden benut om de gebruikerservaring te verbeteren en de effectiviteit van de Berichtenbox te vergroten.

Tevens beveelt u aan om duidelijkheid te scheppen over de bewaartermijnen voor berichten rekening houdend met de wettelijke bewaartermijnen. Het uitgangspunt is dat de Berichtenbox, en ook daarin opgenomen berichten, van de individuele burgers zelf zijn. De keuze is aan de individuele burger zelf om te beslissen of en op welk moment hij/ zij berichten verwijdert, bewaart of archiveert. We zijn in gesprek met verzendende organisaties hoe dit uitgangspunt geïmplementeerd kan worden terwijl gelijktijdig kosten worden beperkt. Dat kan door het bijvoorbeeld gemakkelijk te maken berichten op een andere door hem/ haar uitgekozen locatie te bewaren en gebruikers te wijzen op het belang van digitale hygiëne. Hierover informeren we de Kamer in de brief over het verbeteren van MijnOverheid.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren